

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre - - 12 korona.
fél évre - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint a
Leopold Gyula

Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Reformok a közoktatásügy terén.

Vizsgáljuk meg e nagyfontosságú kérdést azon igazság alapján, mely szerint valamit jóvá tenni csak úgy lehet, ha először annak a valaminek rossz oldalait és ferdeségeit jól ismerjük.

Vegyük tárgyilagos elemzés alá hazánk közoktatásügyi tényezőit.

Első sorban — mint jelenleg a leghatalmasabb tényező — az egyház szerepel.

Micsoda missziót végez az egyház a közoktatásügy terén és közoktatási működésében mik a hibái?

Nehéz kérdés és sokan azt mondják, hogy nem jó ezzel foglalkozni, sőt még olyan vélemények is vannak, melyek szerint ezt a kérdést elemezni veszedelmes dolognak tartják. Hogy jó-e vagy nem ezzel a kérdéssel foglalkozni, ez annak a szándékának a függvénye, melylyel ezt a kulturális kérdést elemzés alá vesszük. Az elemzés módszere érthetővé fogja szándékunkat tenni és így fogjunk hozzá kérdésünk fejtegetéséhez.

Ismert dolog az, hogy minden egyház a multban úgy mint a jelenben csonkának tartotta a templomot iskola nélkül. Igyekezett és igyekszik a maga számára nevelni. Ehhez elvitázhatatlan joga van; ha teheti, senki sem tilthatja meg.

Kérdés azonban, hogy helyes-e, üdvös-e is egyszerűen úgy nevelni és tanítani, ahogyan hazánkban történik?

Hogy mindegyik hazai egyház mennyire igyekszik a maga számára nevelni, kitűnik ama tényből, hogy hazánkban sok kisebb községben több felekezeti iskola áll fenn; egyik gyengébb a másiknál, ami nem is lehet máskép.

Ezek az iskolák — ha látszólag dolgoznak is egy és ugyanazon tanterv szerint — mégis a végcél elérésére használt módszerek és maga a végcél nagyon is divergál.

Nincs az a hatalom — legalább ma azt hisszük — ami eme divergáló munkát konvergenciáé és esetleg egységessé tehetné.

Oly nagy méretű buzgóságot fejtenek ki az egyházak jelenben az iskola fenntartása terén, mintha nem is a vallásszabadság korszakában élénk.

Mindegyik feltékeny és mindegyikben hiányzik a másik iránti bizalom.

A vallási feltékenység annyi erőt és munkát igényel, mint a legrendszeresebb egységes közoktatás. Áldozatokat követel; a legnagyobb áldozat azonban közoktatásügyi szempontból az, hogy ezáltal a közoktatásügynek az egységessége nem valósítható meg.

A katolikus egyháznak a nevelés végcéljával mindenesetre azt kell kitűznie, hogy a nevelés erkölcsös katolikus egyéneket produkáljon.

Ugyanígy a református egyház.

Valamivel érdekesebb azonban az ugynevezett nemzetiségi és a zsidó egyházak nevelésének végcélja.

Itt már a nevelés végcéljában benne foglaltatik azon feltétel is, mely szerint az erkölcsös X vallású egyén ne veszítse el nemzetiségi egyéniségét és származása jellegét sem.

Itt már a divergálás oly méreteket ölt, hogy magát a tantervet sem tartják meg.

A tanterv által előírt ismereteket előadják ugyan a vizsga vagy az ellenőrzés kedvéért, azonban az a mód és a cél, amelyiknek, elérésére voltak előadva, nem eredményezi azokat az egyéneket, akik legalább közös hazai kötelességek mezején egyet tudnának érteni. Így történik, hogy a belviszály részben magából az iskolából nyeri tápanyagát.

Mi volna az első feltétel, hogy a hazai közoktatásügy ebben a meghatározott végcélban egységes legyen?

Ha az általános állami közoktatás ezidőszerint nem valósítható meg, úgy legalább a tanítói állomány egységesítése, mint elsőrendű állami ügy, sürgős feladat.

A tanító erkölcsi egyénisége határozza meg az iskola erkölcsi tartalmát, így nyilvánvaló, hogy a közoktatásügy reformja csakis a tanítóképzés reformálásával veheti kezdetét.

Kitűnő konkrét példát szolgáltat ezen tény igazolására a legújabb közoktatásügyi reform, a „Lex Apponyiana“.

Apponyi törvényének keresztülvitelekor első akadálynak az bizonyult be és fog még ezentúl is bebizonyulni, hogy a tanítói állomány nagy százaléka nem egységes, sőt nem képes és nem alkalmas a reformok megvalósítására.

Nyugdíjba mennek 30 éves, erős fizikummal bíró tanítók, akik most újabb alkalmatlanoknak bizonyulnak be, de akik eklaktikus módon bizonyítják be ama szomorú tény, mely világosságot vet az egyházi és különösen az ugynevezett nemzetiségi egyházi nevelés nivójára.

Kézzelfoghatólag bizonyosodik be az a tény, hogy az egyházi nevelés által kitűzött végcél az államot nem elégítheti ki, sőt sokszor az állam kitűnő, etikai érdekeit sérti meg.

A „Lex Apponyiana“ nem valósítható meg, míg először nem teremtjük meg a hazai, állami egységes tanítóképzést.

A hazai közoktatásügy terén ez a legsürgősebb és legszükségesebb reform.

Szemle.

Most még csendes, hangtalan a politikai helyzet. Rohamlépésben közeledik azonban az idő, amikor szinte kétségbeesett tekintettel fogja kérdezni mindenki, hogy hát: mi lesz?

A nyaralás, a sztagnálás és a semmittevés hangulatába esett politika őszre minden bizonyítással nagy kavardásokba fog elmerülni. Mert őszre a kellemetlenségek egész raja fogja érni Magyarország sorsának intező köreit.

A kérdés most már csak az, hogy a magyar pártokra zuduló bécsi intrikára milyen ellenálló képességek fognak megnyilvánulni? Mert azt ugyan mindenki elismerheti, hogyha ölbe tett kezekkel nézzük a Bécsben intező politikai fejleményeket, akkor a helyzet tényleg olyan lesz, amilyennek azt az osztrák intező körök akarják hogy legyen.

Azt is bizonyosra vehetjük, hogy Ausztriában nem fognak tetovázni, hanem előre kiszámított tervszerűséggel és egymásután fogják a prest velünk szemben alkalmazni. Még a lelektetvételre is alig lesz idő, a meglepetések olyan egymásutáni gyors sorrendben fognak jönni.

Külföldi lapokban megjelent cikkek szerint Ferencz Ferdinánd trónörökös azon az állásponton van, hogy katonai és gazdaságpénzügyi terén nemzeti engedmény nem tehető ha a hadsereg egységét, harcképességét és a monarchiának az európai államok koncertjében való politikai és gazdasági súlyát nem akarjuk helyre nem hozható veszedelemnek kitenni. Állítólag Ferencz Ferdinánd megakadályozni akarja azt, hogy a magyar pártvezérek a koronára állandó nyomást gyakoroljanak és a közös intézményeknek lépésről lépésre való föladásra kényszerítsék.

Pedig talán nem kell arra hivatkoznunk, hogy sem a bank dolga, sem a gazdasági különválás ügye nem tartozik a felségjogokhoz s a pragmatika szankció sem köt bennünket gazdaságilag Ausztriához.

Ime tehát a trónörökösnek ez a merev állásfoglalása megmutatja az őszi politikai helyzetnek a képet. Előre el lehetünk készülvé arra, hogy az egész vonalon újra a legmesszebbmenő visszautasításra találunk.

Az önálló bank 1911-ben való felállításáról még lehetne beszélni, ha a korona nem követelné az 1906-iki paktum utolsó pontjának megvalósítását. A választójogi törvény tárgyalása eszerint kizárja a lehetőségét annak, hogy a jelenlegi parlament végérvényesen elintézzé az önálló bank ügyét, bárha a király beleegyezését is adná.

A bank ügye különben nagyobb ellentéteket, harcot nem fog előidézni, mert a szenvédelmek már akkor kettétörték, mikor a 48-as párt egyhangú lelkesedéssel Kossuth mellé állt és egyhangulag döntöttek a többségi elv érvényesülése mellett... Mivel dátum nem volt kitűzve a többségi elv érvényesülésére és az önálló bank felállítására határidő nem tűzött ki — világos tehát, hogy a bankügy miatt őszszel nagyobb kellemetlenségek nem lesznek.

A közigazgatási bizottság gyűlése.

Br. Kemény Árpád főispán elnöklete alatt f. hó 11-én tartotta a KB. havi gyűlést, melyen a választott tagok közül jelen voltak: Zeyk Dániel, br. Kemény Pál, Batta Bertalan, Zeyk Kálmán, Török Bertalan, gr. Bethlen Sándor, Gáspár János.

Br. Bánffy Kázmír alispán havi részletes jelentést tesz a közigazgatás július havi folyamáról.

Dr. Inczedy-Joksmán Ödön főjegyző az 1909. I. feléről szóló K. B. jelentést terjesztette elő, mely a belügyminiszterhez küldetik.

Dr. Bordi a abrudfalvi körorvos ellen elrendelt fegyelmi eljárás felhagyatik.

Zalányi Farkas I. aljz. kivételes nőstülési kérvényeket adott elő.

Horváth József aljz. előterjesztésére kivételesen megengedtetik egy gőzcséplés Táté faluban, kellő elővigyázat mellett.

Az alispán felhivatik rendelkezés tételre, hogy a főszolgabírák kérés és vizsgálat alapján határozzanak a felett, hogy a község belterületén kivételesen adható-e gőzcséplésre engedély, vagy nem?

Kováts Kelemen aljz. több volt urbéres testületi ügyet, ifj. Dániel Lajos gyakor-nok gyógyköltségi ügyeket adtak elő.

Balázs Gergely árvaszéki úrnök jelentése szerint az árvaügyek rendszeresen vannak vezetve.

Dr. Dobozy Vilmos jelenti, hogy az egészségügy július havában kedvezőbb volt. Született 672, meghalt 417 egyén. Fertőző bajban beteg lett 180, meghalt 15 egyén. A megyei kórházban ápolgatott 128 beteg, meghalt 3, kezelés alatt maradt 65.

Bereczky Miksa kir. pü. igazgató jelenti, hogy 3.029,907 K. egyenes adóból befizetett július végéig 601,406 K., hátralék: 2.428,501 K.

Dániel Imre kir. ügyész jelentése szerint a fogházak állapota rendes.

Barcsay Albert kir. segéd tanfelügyelő jelenti, hogy Csombordon állami óvoda nyílik még szeptemberben, ide Sűthő Matild óvónő neveztetett ki. Barabás Irén M.-Ujvárra, Bányai János Abrudbányára, Felmériné Szabó Gizella Nagyenyedre, Kárpáti Sándorné polg. isk. igazgatóvá Nagyenyedre neveztetek ki. A gyulafehérvári g. kel. iskolában Bukarestben nyomtatott ábrák találtak, melyeket eltávolított.

A kir. államépítészeti és állatorvosi jelentések meghallgatása után a gyűlés eloszlott.

Vegyes hírek.

Lapunk az országgyűlési szünet alatt hetenkint egyszer, vasárnap jelenik meg.

— **A helybeli minorita plébánia templomban** Őfelségének a 79-dik születésnapja alkalmával tartandó hálaadó istentisztelet f. hó 18-án d. e. 10 órakor fog végbemenni. Aug. hó 20-án Szt. István első apostoli királyunk nemzeti ünnepén az istentisztelet szintén d. e. 10 órakor fog megtartatni. Mindkét istentiszteletre, a katonaságot, az állami, vármegyei és városi hivatalokat ezután is meghívja a r. k. plébánia hivatal.

— **A király születésnapja.** Folyó hó 18-án délelőtt 10 órakor a magyar király őfelsége születésnapja évfordulója alkalmából — a hagyományos szokásnak megfelelően — a református templomban

alkalmi imádsággal istentisztelet lesz, melyre az összes katonai és polgári hatóságokat és testületeket ezen az uton hívja meg a lelkészi hivatal.

— **Időjárás.** Aggasztó hőség és szárazság három hete után végre megindult az eső és új életet öntött az elikkadt növényzetbe.

— **Pártvacsera.** A nagyenyedi függetlenségi kör f. hó 8-dikán este pártvacserát tartott, melyen Vertán Endre dr., Torda város képviselője, szónoki hévvel előadott szép beszédben ünnepelte a nagy költő emlékeztétét. Az est másik kiemelkedő pontja volt az a szép levél, melyet az ünnepelő társasághoz intézett br. Kemény Árpád főispán.

— **Baleset.** Bőjtke Zsigmond városi levéltáros a múlt héten a vizaknai fürdőn járt és onnan kocsin vitette ki magát a vasútállomásra az éjfélelőtti vonathoz. Közé az állomáshoz a lovak valamitől megijedtek és a kocsi felborították. Bőjtke esés közben súlyosan megsérült és az arcát teljesen összehozsoltta.

— **Népesedés.** Magyarországon ez év június havában 59,500 gyermek született; az elhaltak száma 36,414 volt; a természetes szaporodás 23,086 lelek. Ugyanebben a hónapban 12,460 pár kötött házasságot. Az országból 5378-an vándoroltak ki, nagyobb rész Amerikába.

— **A czellövő-egyesület választmánya** folyó hó 15-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor a vármegyeház kis t'éstermében ülést tart.

— **A Szent István napi ünnep** alkalmából a m. kir. államvasutak igazgatósága mind a három kocsiosztályra nézve Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelt áru menettérti jegyeket adat ki. Ezen menettérti jegyek f. évi augusztus 18—20. napjain az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban Budapestre érkező valamennyi személyszállító vonathoz (expressz vonatok kivételével) fog-nak kiadatni. — E menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, érvényességük az 5-ik napon éjfélkor lejár.

— **A király adománya.** A király a szászujfalui gör. kath. hitközségnek templom építésre magán pénztárából 200 koronát adományozott.

— **Végzetes szerencsétlenség** történt f. hó 2-án a székelyföldvári határban. Egy Székely János nevű bérés, a kihirdetett tilalom ellenére azon területre ment, melyen a nagyszabeni tüzérezred gyakorlatozott. Egy srápnelt talált, melynek csavarjait feszegetni kezdte. A bomba felrobbant s a bérést darabokra tépte.

— **Betegség-okozó legyek.** A Természettudományi Közlöny legújabb száma érdekes adatokat közöl arról, hogy mennyi ragadós betegséget terjesztenek a legyek, különösen a házi légy, a melyet a művelt külföldön épen ezért tifuszos légynek neveztek el. A veszély különösen nagy nyári időben és mindenkinek érdekében áll, hogy az amúgy is kellemetlen apró szárnyasok ellen komolyan védekezzenek. A légy kukacjai leginkább a trágya- és szemétdombokon kelnek ki az oda rakott légypetékből. Cél-szerű tehát, hogy házunk közelében ilyent ne tartsunk és a kihordott trágyát és szemé-tet is ássuk el a föld alá, vagy erre való zárható komposzt-gödörökbe, a hol gyorsan kiérlelve jobb trágya lesz belőle, mint ha az eső legértékesebb anyagait kimossa. Lakásunk ablakaira alkalmazzunk szunyoghálót. Szobáinkban pedig netúrjunk meg egyet-

len legyet se. Zárt helyen a légypusztításnak legjobb eszköze a túllból varrt lepkefogó háló (Földesnél kapható). Ezzel néhány percz alatt egy kis gyakorlással az utolsó legyet is megfoghatjuk szobánkban vagy konyhánkban és ezt a műveletet ne mulasszuk el, sőt ismételjük minden nap. Ne sajnálja senkiesem ezt a csekélyke fáradságot, mert az eredmény valósággal meglepő. Az összefogdosott legyek a háló sarkába szorulnak és ha már sok van, akkor a háló végét egy bedugaszolandó befőttes üvegbe mártjuk, a melybe előzetesen néhány csöppnyi benzint csöpögtettünk. Ettől a legyek két percz alatt megfuladnak és még hasznukat is vehetjük, mert a tyúkok örömet fölkapkodják őket. A hol pedig majorság nincs, ott a hálóból kiszedett légy hullakat legjobb egyenesen a tűzbe vetni, hogy a betegségeket tovább ne terjeszthessék.

— **A Marosba fuladt** f. hó 8-dikán fürdés közben Roseczky Róbert, a Felvincz környékén gyakorlatozó nagyszabeni tüzérezred tüzestere.

A mozgósításkor behívott tartalékosok és póttartalékosok segélyezése. A belügyminiszter egy rendeletet adott ki, amelynek értelmében a Bosznia-ban, Herzegovinában és Dalmáciában elhelyezett közös hadseregbeli csapatokhoz, valamint a haditengerészethez a mozgósításhoz behívott tartalékosok családjai segélyben részesülnek. A kik segélyre igényt tartanak, azok a rendeletet a városi tanács katonai ügyosztályánál megtekinthetik és ott bővebb felvilágosítást is kaphatnak.

— **A jassyi diák-komédia.** Esztendő óta készülődnek Romániában arra a kongresszusra, a mely e hónap derekán ül össze a régi Moldova székvárosában Jászvásáron, vagy a hogy ma hívják, Jassyban. A kongresszust oláh diákok tartják; de a kongresszus összehozásán nem csupán diákok fáradoznak, hanem egyetemi professzorok is. Kultuszminiszterünk, Apponyi Albert gróf megtiltotta a Szent István koronája területén lakó diákságnak, hogy részt vegyen a kongresszuson, mert az nem tudományos, nem humánus célú tűzött maga elé. Az összeülő oláh diák-kongresszus politikában utazik. A legfőbb gondja az, hogy Romániában és Európaszerte mindenütt Magyarországon ellen a lehető legellenségesebb hangulatot támassza.

— **Nem lesznek ezután lezárt fülkék a vasuton!** Az utazókban eddig sokszor felforr az epe, midőn sok utas lévén egy-egy vonaton, három-négy fülkét is lezárt a kalauz, mert abban egy ellenőr úr fog utazni, vagy már benne is aludt. Hiába volt minden kérés, rimánkodás, fenyegetés, káromkodás a kalauz ki nem nyitotta a fülkét, mert ráparancsoltak, hogy az a fülke nem az utasoknak való, hanem „szolgálati“ fülke. S a legtöbbször az egész utvonalon üresen volt lezárva. Most az államvasutak elnök-igazgatósága szigorú rendeletben megtiltotta a vonatokon bármely fülkének lezárását, melyre az utasok igényt tartanak. A fülke lezárásáért bejelentett panaszokat a legkíméletlenebbül fogja elintézni.

— **Bikahuzás a legelőre.** A szegény oláhfalviakat folytonosan boszantják, hogy a falu bikáját a toronyba felhúzták, hogy legelje le az ottan termett fűvet. Ám Kolozsvar város gazdasági hivatala megszegyenítette az oláhfalviakat, mert a város bikáját négy ökörral akarták kihuzatni a tarcsai legelőre s midőn a nyakára kötött istráng miatt kiöltötte nyelvét a kirándulásnak ellenszegülő bika, a gondnok úr azt felelte az Árpád-utcai lakóknak, a bika azért nyújtotta ki a nyelvét, mert kívánja a tarcsai fűvet.

— **Alvás nélkül.** Nagybjom községben egy csuda számba menő szerencsétlen asszony éli szomorú napjait. Héjjas Jánosnének hívják a boldogtalan asszonyt, aki hét év óta szenved kínzó álmatlanságban. Hét esztendő óta nem hunyta álomra szeméit Héjjas Jánosné, aki egyebekben hat gyermek anyja, most 45 éves és ezelőtt 25 évvel ment férjhez Nagybjomban. Házasságában hat gyermeke született, akik közül csak a hétesztendő János, fiu. A Héjjas családnál az öt leánygyermek után a fiu születése nagy örömet okozott. Különösen az anya szívét töltötte el boldogság, hogy végre már fiut is ringathat a fabölcsőben. Félő gonddal ügyelt kis gyermekére, akivel az egész család úgy bánt, mint valami zálogba kiadott trónörökösrel. Pedig hát nem bizonyult érdemesnek arra a nagy szeretetre, amelylyel az egész ház apraja-nagyja körülvette. A kis Jánoskának ugyanis folyton sírásra állott kedve és nem használt semmi csitítgatás. Később pedig már annyira vitte a sírás művészetét, hogy csak akkor hagyta abba, midőn elnyomta az álom. A gyermek rosszasa nagyon kimerítette az anyát, aki csak, ha magzata aludt, pihent le. Az aggódo anya éjjeleit és nappalait föláldozta gyermekéért. Egy éjjel azután, az alvástól megfosztott asszony álomba merült. Nagyon rémes álom gyötörhette Héjjas Jánosné, mert hirtelen fölsikoltott és segítségért kiabált. Héjjas János rögtön felesége ágyához sietett a ki a nagy ijedségtől elvesztette eszméletét, hónapok hossza feküdt betegen élet és halál között. Végre sikerült a beteg nőt meggyógyítani, az alvás azonban, mint betegsége alatt, úgy most is, fölgögyultan elkerülte szeméit. Héjjas Jánosné ugyanis azt álmolta, hogy egyetlen fiát ejakarják rabolni. — Ez ijesztette meg annyira, hogy szivbajt kapott és azóta — immár hét esztendeje — nem tud aludni.

— **Sok pénzt ad ki** némely ember megszokásból figyelem híjján. A sárgaszintű, émelygős pezsgőt éppen úgy fogyasztják, mint a silány bort, mert a különbséget megbirálni nem tudják. Ha pezsgőt birálni akarunk, állítsuk felre a poharat s hagyjuk elpezsegni a szénsavat. Ha a szénsav elillant, akkor tudjuk legjobban megbirálni a bort, amelyből a pezsgő készült. Ha émelygős, égetett cukorra emlékeztető izt konstatálunk, akkor a pezsgő hibás, melyet az értelmes ember visszautasít. Szép világos színet, nemes fajborokból származó harmonikus illatát az „Andrényi Sec” tartja meg a pohárban még órák mulva is.

— **A lisztharmat és peronospora** szőlőbetegség ellen „Antoid” elnevezéssel szabadalmazott szert hoztak forgalomba. Az öt éven át kipróbált, biztos hatású teljes keveréssel összeörölt poralaku szer megrendelhető „Antoid” gyári raktárból, Budapest, V. József-tér 10. II. em. 5. ajtó.

— **A Hegyvidéki kirendeltség** felügyelete alatt működő kosárfonó szövetkezetek az év telén fehér hámozott füzveszéből mintegy 100,000 darab vegyesen 5—8 kgr.-os szőlőszálitó kosarat állítottak elő, mely kosarak ezrét ab Huszt, Nagyszőlős

vagy Beregszász vasútállomáson vasuti koscsikba rakva 32 koronáért lennének hajlandók szállítani. A kosarak nagyszőlősi formátlan csonkakap alakra vannak fonva, domboru tetővel. Továbbá a hegyvidékről nyírágseprük is jutányosan lennének beszerezhetők, a mennyiben a Máv. szabványu saját nyélal, 4 guzsa kötött nyírágseprüket a hegyvidéki seprükötök ab Munkács vagy Beregilosva vasútállomásról darabonként 12 fillérért szállítanak.

A közönség köréből.*

A villamos világítás előmunkálatai folynak ugyan, de — a mint értesülünk — aggodalmar lassúsággal. Ez évben már a harmadik határidőt nem tudja a vállalkozó cég megtartani. Igérte tavaszra, ígérte nyárra, ígérte szeptemberre; s egyikből se lett semmi. A közönség felkészült legalább már a szeptemberi terminusra; különösen várta arra az alkalomra, mikor városunkat a jövő hónapban egy nagy és illusztris társaság: a Könyvtárak és Muzeumok Országos Szövetsége fogja meglátogatni. S ez a reménye is meghiusul, városunk sötétséggel fogja fogadni a világosság apostolait, kik este tartják hozzánk ünnepies bevonulásukat. Kérjük a városi tanácsot, hogy a Ganz-céget erőlyesen figyelmeztesse szerződéses kötelezettségei pontos beváltására.

A gőzfürdő langyos medenczéje tudvalevőleg felmondta a szogálatot. Az az idő, melyben a gyökeres javítást végezni lehet, erősen közeledik a vége felé; és közeledik az a szezon, a melyben városi közönségünk

* Ezen czim alatt közérdekű felszólalásoknak engedünk helyet, melyekért azonban semmi felelősséget nem vállal a Szerkesztőség.

nagyobb mértékben óhajtja a meleg- és gőzfürdőt használni. És a medence javítására nézve még, legalább észrevehetőleg, mindig nem történik erélyes intézkedés. Ajánljuk ezt a sürgős kérdést az illetékes hatóság figyelmébe.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Több pénze akkor lesz,

ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttesárukat

csak

a Nagyenyedi Szövőgyárból!

vesz.

Arjegyzék ingyen küldetik.

Eladó szőlő.

A Herlósön egy szép fekvésű, félig ujan beültetett szőlő eladó. A Baromvásár-utczára eső része házhelynek is nagyon alkalmas. Értekezhetni Tóvis-utca 48. sz. alatt.

Eladó házak és szőlő.

Szenatér 10. szám alatt egy ház 4 szobával, 2 konyha és pinczével; ugyanott egy ház 3 szoba és 3 konyhával és egy három holdas szőlő szabadkézből eladó.

Értekezni lehet Szenatér 10. sz. alatt.

190 2-3

Kiváló minőségű vadászfegyverek,

revolverek,

Elsőrendű gramfonok,

cimbalmok,

hegedűk,

citerák,

fuvolák,

harmonikák

és egyéb hangszerek,

Modern fényképező gépek,

látosövek,

alpacca ezüst készletek,

bőröndök,

és az összes magyar szépirodalmi művek

csekély havi részletfizetés mellett

beszerezhetők

Aufrecht és Goldschmied b.t.

nagyáruházában

Budapest, Rákóczi-út 26.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A villamosvilágítás Nagyenyeden

nemsokára megindul, minek folytán a már nagy számban megrendelt osillárok és lámpák t. megbízóimnak szállíttatni fognak.

Mielőtt tehát most még teljes választékom lepadna, tisztelettel meghívom az érdeklődőket annak megtekintésére

Főtér 5. szám alatti szaküzletembe.

A Ditmar-Brünner-féle budapesti legjobb hirű lámpagyár raktárosa

WINKLER JÁNOS.

Versenyárgyalási hirdetés.

A nagyenyedi m. kir. viuczellériskola igazgatósága a tanulók **élelmezésének** folyó évi október 1-től kezdődőleg vállalatba adására verseny tárgyalást hirdet.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy 200 (kettőszáz) korona bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlataikat a vinczellériskola igazgatóságához legkésőbb **folyó évi augusztus 31-nek** délelőtti 1/2 12 órájáig nyújtsák be. A később érkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi minister ur fentartotta magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül tekintet nélkül azok értékére szabadon választhasson.

A szerződési feltételek az igazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyenyed, 1909. évi augusztus hó 9-én.

A nagyenyedi m. kir. vinczellériskola igazgatósága.

1-1 192

Uj asztalos-műhely.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Nagyenyeden

múasztalos-műhelyt nyitottam.

Készítek mindenféle asztalos munkákat a legjutányosabb árakon; **háló-, ebédlő- és szalonberendezéseket** a leg egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben. Rajzok szerint külön egyes darabok is kaphatók.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem kiváló tisztelettel

OROSZ JÓZSEF, múasztalos
Nagyenyeden, Baromvásár-tér 8. szám.

178 2-6

Marosújvári Takarékpénztár r.-t.

Alaptőke 200,000 kor. Tartalékalap 22,000 kor.

Tárczában levő **uj részvényeiből** elad darabonként 115 koronáért.

Váltókat leszámítol. Ad és vesz értékpapírokat. **Fizetéseket** teljesít bel- és külföldön. **Betéteket** elfogad 5% kamat mellett, a betét kamatadót az intézet fizeti. **Kölcsön kamatlab** 1000 koronáig 8%, 2000 koronáig 7 1/2%, 2000 koronán felül 7%. **Elsőrendű váltók** 5000 koronán felül megegyezés szerint. **Törlesztéses jelzálogkölcsönök** 500 koronán felül felértékig földbirtokra adatnak.

Nyitva d. e. 9-12, d. u. 3-5 óra közt.

181 2-h v

<h2>Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.</h2> <p>Részvénnytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.</p>	
<p>Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhíteli pénzüintézetek részvényeire.</p> <p>Vásárol és elad értékpapírokat.</p> <p>Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.</p> <p>Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.</p> <p>Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttol le.</p> <p>Allandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.</p>	<p>Uzletfeleink észére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>
<p>Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.</p>	

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 1/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20,000 K. a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f. b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f. B. 5 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10,000 K. a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f. b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f. C. 8 1/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K. a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.	b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f. c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f. D. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K. a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f. b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f. c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f. d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Valamennyi kölcsön — az egyszerűs mindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben **kézpénzben** fizettetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **LINGNER GYÖRGY** úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

orduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet I. fajtiarza anyagra.

Gyümölcsfák, dísz- és kerítésnövények stb.

Nemes szilvacsemetekben nagy készlet.

Szőlőoltványok

európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.

Arjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Tarsai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

85 1-

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható **KLEMM PÁL** cégnél Szentkirály-utca 128.

20 1-

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírnyomda Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.